

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10

W I E C Z O R N E

REWELACYJNE SZCZEGÓŁY rozmowy Hitlera z Halifaxem

Apetyty niemieckie na kolonie I na „wolną rękę“ wobec Austrii i Czechosłowacji

Waszyngton 9. 1. (A) Znany amerykański tygodnik „Times“ podaje niezwykle ciekawe szczegóły, dotyczące wymiany zdań między kanclerzem Hitlerem a lordem Halifaxem podczas wizyty tego ostatniego w Berlinie. Według informacji tego tygodnika Hitler w rozmowie z angielskim mężem stanu poruszył zarówno kwestię kolonii jak i t. zw. „wolnej ręki“ we wschodniej Europie. Niedyskrecje pewnych czynników pozwoliły skonstatować, iż Niemcy zażądały „tylko“ zwrotu Togolandu i Kamerunu w zakresie potrzeb kolonialnych, ponieważ są to terytoria afrykańskie „małoważnościowe“, należały natomiast aby Bel-

gia i Holandia zostały zmuszone do oddania Konga i Angoli „zarejestrowanemu towarzystwu“, w którym Niemcy byłyby partnerami. Wzajemnie za te koncesje Hitler zobowiązałby się nie żądać zwrotu innych dawniejszych równie wartościowych kolonii, nad którymi mandaty sprawują obecnie Anglia, Francja, dominia brytyjskie i Japonia. Rozkładając w ten sposób karty na stole ostentacyjnie dla celów dyskusyjnych — pisze „Times“ — Anglia miała nadzieję zachęcić Francję do pewnych koncesyj na rzecz Niemiec. Dyplomatycznym jednak zdolnościom p. Legère z Quai d'Orsay należy przypisać, że Francja odpowie-

działa na to, iż pójdzie tak daleko jak to uczyni Anglia.

Po tej interesującej wymianie zdań angielski zapal na temat kolonii dla Niemiec osłabł bardzo gwałtownie.

Okazuje się jednak, że Hitler żądał również t. zw. „wolnej ręki“ w Austrii i w Czechosłowacji, twierdząc, że Francja i Anglia powinny stać na ubożu, kiedy Niemcy zapragną uczynić Wiedeń i Pragę swoimi wasalami.

Na to się jednak Anglia, podobnie jak i Francja, nie zgodziły.

Próba życia przyjaźni włosko-niemieckiej

Paryż 9. 1. (A) Konferencja trzech państw protokołów rzymskich, rozpoczynająca się jutro w Budapeszcie skupia na sobie całą uwagę francuskich kół politycznych i prasy. Zjazdowi kierowników polityki zagranicznej Włoch, Austrii i Węgry przypisuje się mianowicie znaczenie sprawdzianu jak dalece współpraca włosko-niemiecka wpłynęła na zmianę stanowiska Włoch wobec zagadnień naddunajskich. Protokoły rzymskie podpisane zostały bowiem jeszcze przed powstaniem osi Rzym-Berlin i w założeniu swym miały pewien charakter antyniemiecki. Na powyższą okoliczność kładzie wielki nacisk „Temps“ w swoim dzisiejszym artykule wstępnym. Dziennik przypomina, iż protokoły zawierały klauzulę dopuszczającą przystąpienie Rzeszy do układu tylko pod warunkiem formalnego uznania niepodległości Austrii. Od tego czasu jednak polityka włoska dokonała zasadniczego zwrotu i dziś zdaje się prowadzić nieuchronnie do zapewnienia Niemcom hegemonii nad Dunajem. Stąd też Austria i Węgry mają powody do nieufności wobec tego włoskiego pro-

tektora. Austria w obawie o swoją niepodległość, Węgry zaś opuszczone przez Niemcy w swoich żądaniach rewizjonistycznych również były zagrożone bezpośrednim sąsiedztwem Rzeszy.

W dodatku konferencja budapeszteńska staje wobec pewnego nowego faktu, który na położenie Austrii i Węgry również wywiera bezpośredni wpływ a mianowicie wobec przewrotu w Rumunii, oraz porozumienia włosko-jugosłowiańskiego. To też dziennik przypuszcza, że osiągnięcia w Budapeszcie pozwolą na wyrobienie sobie zdania o nowej sytuacji naddunajskiej.

Wiedeń 10. 1. Wczoraj o godz. 17-tej odejechał do Budapesztu na zaczynającą się jutro konferencję państw sygnatariuszy protokołów rzymskich kanclerz Schuschnigg w otoczeniu podsekretarza stanu dr Guido Schmidta i kilku innych osób.

W związku z rozpoczynającą się konferencją w Budapeszcie, austriackie koła rządowe zachowują jaknajdalej idącą rezerwę w swoich oświadczeniach wobec prasy. Tym

niemniej z ostrożnych wynurzeń kół rządowych wyczuć można, że do zaczynającej się w poniedziałek konferencji przywiązuje tu ogromną wagę.

Nie omawiając obfitego zapewne tym razem programu obrad natury zarówno gospodarczej jak i politycznej, w kołach rządowych wskazują, że dwa momenty będą miały specjalnie ważne znaczenie dla obrad, a mianowicie coraz bardziej krzepnąca współpraca państw osi Berlin-Rzym i rozszerzenie się jej promienia działania oraz ostatnie wydarzenia polityczne w Rumunii, które mogą poważnie

zmienić stosunek Małej Ententy do państw protokołów rzymskich i w dalszej konsekwencji zmienić układ sił i wpływów wielkich mocarstw na terenie Europy Wschodniej i południowo-wschodniej.

Z dalszych wynurzeń urzędowych wynika, że jednym z najważniejszych wysiłków kanclerza austriackiego jak i zapewne jego węgierskiego kolegi będzie walka o dalszą niezależność i suwerenność polityki zagranicznej.

BERNARD SINGER

W huku prac parlamentarnych

O jednej plotce już zapomniano. Zginęła bezpowrotnie wśród fotografii, wyjaśnień. Krążyła kilka dni, zajrzała do wszystkich kawiarni, wędrowała po różnych fryzjerniach i wreszcie okazała się bezpodstawną wiadomością, opartą na dowolnych pomysłach, na dziwnym komentowaniu komunikatu urzędowego.

W piątek zjawiała się nowa plotka, która zdążyła nawet wyjść z kawiarni i dostać się do prasy. Powołano na stanowisko ministra spraw wewnętrznych generała Tokarzewskiego, mianowano ministrem sprawiedliwości wiceministra Chełmońskiego. Plotkę tę puszczono dla dokuczenia szefowi DOK we Lwowie, który ostatnio przyjął na konferencji prezesa naczelnego komitetu wykonawczego Stronnictwa Ludowego marszałka Rataja. Wyciągano z tego różne wnioski, jakkolwiek sprawa ta wiąże się tylko z lokalną akcją na terenie Małopolski wschodniej i nie ma nic wspólnego z jakąś szerszą działalnością porozumienia się obozu miarodajnego z opozycją, tak jak wątpliwe są akcje wciągnięcia Wici do Związku Młodej Polski.

Wiadomości o zmianie rządu w styczniu lub w lutym nie odpowiadają ustalonym tradycjom po roku 1926-ym. Rekonstrukcja odbywa się zwykle po zakończeniu sesji budżetowej.

Nie ma więc mowy o kryzysie rządowym. Ministrów wciągnięci zostaną do pracy w ciągu tygodnia bieżącego. Rząd nie opuści gmachu przy ulicy Wiejskiej i będzie tam tkwił od poniedziałku do piątku.

Czarna tablica umieszczona na parterze w gmachu sejmowym, tuż koło szatni świadczy o rozkwicie parlamentarizmu. Dzień w dzień odbywać się będą posiedzenia różnych komisji. Obradować będzie Sejm. Koło parlamentarne Ozonu zbierze się ponownie, by zakończyć dyskusję nad regulaminem. Grupa oświatowa ma również zmartwienia i zbiera się na posiedzenie.

Feralny poniedziałek zaczyna się dla Sejmu szczęśliwie, bo od ekspozycji ministra spraw zagranicznych Becka. Nie w Senacie lecz w Sejmie zabierze głos pan ulicy Wierzbowej. W dawnej sali BBWR. odbędzie się uroczyste posiedzenie pod przewodnictwem wicemarszałka Schaetzla. Dyskusję odroczono do środy. Sejm nie ma wprawnych znawców polityki zagranicznej i posłowie będą musieli korzystać z łaskawie udzielonych „szpargałek“, by pewnymi pytaniami ułatwić sytuację, upozorować choćby cień dyskusji.

We wtorek obradować będzie komisja prawnicza Sejmu. Zebrani posłowie zdecydują, czy godzą się na poprawki radykalne, poczynione przez Senat, czy chcą utrzymać ochronę lokatorów, czy wolą poprzeć ministra Grabowskiego i projekt rządowy.

Wtorek nie będzie jednak decydujący. Na plenum Sejmu w czwartek może zapaść odmien na uchwałę, tym bardziej, że wszystko zależy od głosowania w Sejmie, a nie na komisji. Dla obalenia decyzji Senatu wypadnie być może przystąpić do głosowania imiennego. W każdym razie rzecznicy likwidacji ochrony lokatorów będą musieli zmobilizować 3/5 głosów.

Czy Sejm zechce być mniej demokratyczny od Senatu i dać się ubiec w zdobywaniu popularności Skoro nie ma stronnictw na terenie parlamentu, skoro widzi mi się każdego posta decyduje, trudno przewidzieć, jak wypadnie głosowanie ostateczne.

Wśród stosów kartek i zawiadomień o posiedzeniach komisji, jedna awizacja obudziła największą sensację. Komunikat o posiedzeniu komisji wojskowej podpisał nie przewodniczący generał Żeligowski, ale zastępca wicemarszałek pułkownik Schaetzel.

16-tu członków komisji wojskowej oświadczyło, że nie chce współpracować z generałem Żeligowskim, jako przewodniczącym komisji wojskowej, nawiązując do jego przemówienia, wygłoszonego przy dyskusji nad budżetem. Generał Żeligowski sam odczytał pismo z trybuny sejmowej i zapowiedział wyjaśnienie na innym terenie.

Powstaje więc kwestia, czy na najbliższym

posiedzeniu czwartkowym, które odbędzie się pod przewodnictwem pułkownika Schaetzla, zjawi się generał Żeligowski i zabierze głos przed porządkiem dziennym, czy zgłosi pismo o rezygnacji, czy też przedstawi zasadniczą deklarację na temat ostatniego przemówienia?

Tak czy owak, los przewodnictwa generała Żeligowskiego w chwili obecnej jest już przesądzony. Proces „kończenia“ rozpoczął się już. Generał Żeligowski rozglądał się w kuluarach sejmowych i obserwował posłów w dzień ogłoszenia pisma członków komisji. Mógł stwierdzić, że w stosunku do niego znakomity program „przełomu“ został w całej pełni zastoso-

wany. Rok temu od decyzji generała Żeligowskiego zależał los wyboru wicemarszałka. Przewodniczący Koła Rolników narzucał swojej grupie pewne tezy, zmuszał do wysłuchania referatów uproszczonych co do treści. Wysłuchiwno serdeczne i naiwne oświadczenia, zahaczające ciągle o eserowską ideę „gminnego władania“.

Tylko w kuluarach sejmowych zastanawiano się czasem czy wolno było wciągnąć do polityki człowieka, który zdobył sobie ustalony tytuł i miał swoją legendę, czy wolno wciągnąć do gry, do przemówień na temat koncepcji gospodarczych? Puszczano to wszystko mimo użu.

Przełom nastąpił dopiero po przemówieniu grudniowym. Jeszcze kilka miesięcy przedtem wpływno na generała Żeligowskiego, by prze-

ciwstawił swoją kandydaturę w walce z Polakiewiczem, by swoim nazwiskiem przyczynił się do zlikwidowania tego, który został „splawiony“ przez BBWR w poprzednim Sejmie.

Teraz używa się wszelkich sposobów dla usunięcia generała Żeligowskiego z różnych stanowisk. Generał broni w cywilu jest — bezbranny. Współczują mu tylko przyjaciele w „Słowie“ wileńskim. Wyrażają mu uznanie przedstawiciele opozycji ze Stronnictwa Ludowego, a te dowody przemawiają raczej przeciwko niemu, osłabiają jego pozycję.

Generał Żeligowski mówił o „tarciach na szczytach“, zairzał do tych paragrafów konstytucji, które obwarowane są zgodnym milczeniem. Dawni podkomendni, którzy stawali przed nim na baczność, koledzy, którzy korzystali z blasku jego legendy, opuszczają go.

W lakonicznym zawiadomieniu urzędowym, rozesłanym przez wiceprzewodniczącego pułkownika Schaetzla o posiedzeniu komisji wojskowej, tkwi dramat. W czwartek po południu Sejm zadecyduje o likwidacji ochrony lokatorów, w czwartek przed południem rozegra się scena likwidacji osoby.

Być może, nie dojdzie do odczytania deklaracji. Posiedzenie potrwać może kilka minut bez żadnych incydentów. Przewodniczyć będzie pułkownik Schaetzel. Może nie odczyta pisma 16 posłów. Komisja rozejdzie się szybko i w huku pracy parlamentarnej „zapomni o człowieku“, który był jeszcze bohaterem i ulubieńcem Sejmu 6 tygodni temu.

Po 8-letniej miłości chciała spalić żywcem niewiernego

Warszawa. 10. 1. (z) Zamożny wieśniak z Pawłówka pod S. haczewem poznał przed 8 laty Helenę Wilczewską i obiecując jej małżeństwo, zawarł z nią wolny związek. Romans trwał do ubiegłego roku, tj. do czasu, gdy poznawszy młodszą kobietę, Bielak wypędził od siebie dawną przyjaciółkę.

Porzucona kobieta zaprzysięgła mu zemstę. Nocy ubiegłej zakradła się do zagrody Bielaka, podlała dom w kilku punktach naftą i podpaliła, zapierając równocześnie drzwi chaty kołem, by uniemożliwić niewiernemu kochankowi ucieczkę z płonącego domu. Bielak zdołał się jednak uratować wyskakując przez okno, lecz uległ licznym poparzeniom. Zagroda spłonęła doszczetnie.

Po dokonaniu zemsty Wilczewska zgłosiła się sama do policji i złożyła zeznanie. Oczekiwano ją w areszcie.

145 świadków w procesie Michalskiego i Idzikowskiego

Warszawa. 10. 1. (z) Znana już jest lista świadków którzy powołani będą w wielkim procesie korupcyjnym b. wicedyrektora departamentu podatkowego, Pawła Michalskiego i b. posła prezesa Związków rzemieślniczych, Idzikowskiego. Ogółem na rozprawę wezwanych będzie 145 świadków, wśród

Na widnokręgu politycznym

Walny zjazd naprawiaczy

Najpóźniej w miesiącu lutym lub marcu br. odbędzie się jakoby Walny Zjazd Naprawiaczy z całej Polski. Na Zjeździe tym mają zapaść ważne uchwały, w sprawie polityki wewnętrznej i stosunku tej grupy do organizacji młodzieżowych.

Demokratyczny Związek Legionistów

W sferach politycznych, rozszły się pogłoski jakoby w najbliższym czasie miał być zorganizowany Demokratyczny Związek Legionistów. Ożywioną działalność w tym kierunku prowadzą gen. Bolesław Roja, płk. Zdzisław Maćkowski i in.

których znajduje się szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego i gospodarczego. M. in. na wniosek oskarżenia powołano w charakterze świadków: b. min. Zawadzkiego, b. wiceministra Świtalskiego i b. wiceministra Starzyńskiego.

Przy drzwiach zamkniętych rozpatrywana jest konfiskata „Motorów“

Kraków, 10. stycznia.

Dziś o godzinie 12 w południe rozpoczął się w Sądzie krakowskim sensacyjny proces o konfiskatę głośnej powieści Emila Zegadłowicza pod tytułem „Motory“. Na wstępie rozprawy prok. dr Stawarski postawił wniosek o rozpatrywanie sprawy przy drzwiach zamkniętych a to ze względu na moralność publiczną.

Po krótkiej naradzie Sąd przychylił się do wniosku prokuratora i licznie zebrana publiczność musiała opuścić salę rozpraw.

Uchylenie konfiskaty pamiętników Wiskowskiego

Warszawa. 10. 1. (z) Niedawno skonfiskowano książkę b. nadkomisarza dla spraw walutowych, Włodzimierza Wiskowskiego, który po odbyciu kary 5 lat pozbawienia wolności, napisał pamiętniki więzienne. — Wydział VIII karny Sądu okręgowego w Warszawie rozpatrywał tę decyzję władz administracyjnych i konfiskatę książki p. t. „Przepraszam, że żyję“ zatwierdził. Obecnie zezwolono na wydanie tych pamiętników.

EXPOSE MIN. BECKA

Warszawa, 10. 1. Przy licznych udziałach posłów i senatorów odbyło się dziś expose ministra spraw zagranicznych p. Becka na temat polskiej polityki zagranicznej. Mowa p. ministra składała się z dwóch części: ze sprawozdawczej, w której p. minister dokonał przeglądu najważniejszych wydarzeń, jakie w polityce zagranicznej Polski zaszły od roku 1936 tj. od czasu ostatniego expose p. ministra, oraz z drugiej części, w której p. minister wyłuszczył stanowisko polskiej polityki zagranicznej wobec najważniejszych problemów światowych.

P. minister podkreślił, że polityka zagraniczna Polski opiera się nadal na pakcie o nieagresji ze Związkiem sowieckim i z Niemcami oraz na

sojuszu z Francją i z Rumunią.

Przechodząc do spraw Ligi Narodów p. minister stwierdził pogłębienie się kryzysu w formach współżycia międzynarodowego, zaznaczając, że na kryzysie tym Polska ucierpiała stosunkowo mało. Błędem Ligi Narodów jest fakt, że nie objęła ona wszystkich państw. W dalszym rozwoju sytuacji Liga stała się tylko blokiem państw. Oficjalne stanowisko Polski wyraża się w przekonaniu, że Liga Narodów nie może być blokiem państw skierowanym przeciwko innym państwom, oraz, że Polska nie może się przyłączyć do bloku państw doktrynalnych.

Niemniej jednak — mówił p. min. Beck —

chcielibyśmy przy pomocy form genewskich rozwiązać dwa zasadnicze dla nas problemy: Surowców i emigracji.

P. min. Beck podkreślił silne zainteresowanie rządu polskiego sprawą przyszłości Palestyny, która jest bardzo ważną sprawą dla Polski. Zagadnienie emigracji żydowskiej stało się zresztą ostatnio sprawą europejską.

Posiedzenie komisji zagań i zakończył wice-marszałek Schätzel zapowiadając dyskusję nad expose p. Becka na środę o godz. 11.

Jak król Karol tłumaczy sytuację Żydów w Rumunii?

Warszawa, 10. 1. (A) Dzisiejszy numer „Daily Herald“ ogłasza wywiad udzielony przez króla rumuńskiego specjalnemu wysłannikowi do Bukaresztu Eastermannowi. W sprawie żydowskiej król oświadczył: Nie można zaprzeczyć że w Rumunii istnieje silny prąd antysemicki, nie jest to zresztą rzecz nowa, ale w ostatnich latach Rumunia doznała inwazji żydów z państw obcych, głównie z Rosji, skąd przybyli nielegalnie. Liczba ich sięga 250.000. Nie są oni elementem dodatnim. Żydzi którzy przybyli do Rumunii przed wojną nie będą objęci specjalnymi zarządzeniami, lecz ci, którzy przybyli później mogą mieć tylko prawa uchodźców. Zastanowimy się co będziemy musieli zrobić w ich sprawie.

Nie chodzi o wypędzenie ich z Rumunii, lecz stosunek społeczeństwa naszego do nich jest taki, że nie możemy im dać praw publicznych. Jeżeli poczynimy pewne zarządzenia, które się będą mogły Anglikom wydać nielogicznymi i sprzecznymi z duchem cywilizacji, to nie trzeba zapominać, że zrobimy to, by uratować żydów, zamieszkałych u nas przed zawarciem pokoju. Jest rzeczą ważną pamiętać, że żydzi którzy przybyli później nie mogą powoływać się na przepisy, dotyczące mniejszości, które mają zastosowanie jedynie do mieszkańców terytoriów, przejętych przez Rumunię na podstawie traktatu pokojowego.

Na zapytanie, czy rząd rumuński nie stworzy obecnie „królewskiej dyktatury o for-

mach konstytucyjnych”, król odpowiedział: „Monarcha jest w Rumunii jedynym czynnikiem stałym. Steruje on nawą państwową wśród zmiennych fal kierunków politycznych Słowo „dyktatura” w zastosowaniu do Rumunii może mieć tylko takie znaczenie: Monarcha i rząd jego działają zgodnie. Taką jest zasada nowej konstytucji. Nie wiem, czy wybory dały kiedykolwiek dokładny obraz opinii publicznej. Zadaniem monarchy jest zdecydowanie, jaki jest duch narodu. Nie ulega wątpliwości, że obecnie naród rumuński zmierza ku nacjonalizmowi. Było za tem rzeczą słuszną powołanie do rządu stronnictwa, reprezentującego te dążenia. Wybór mój został podyktowany jedynie potrzebami narodu. Rząd jest autorytatywny i sądzę że potrzeba, aby był takim. Naród musi mieć wrażenie, że porządek rządzi państwem”. Król zapewniał, że polityka zagraniczna Rumunii nie została bynajmniej dotknięta przez zmiany wewnętrzne.

Nowy wyścig zbrojeń morskich rozpoczynają Włochy

Paryż, 10. 1. W kołach parlamentarnych i politycznych wiadomość o zbrojeniach morskich Włoch w dalszym ciągu jest jednym z naczelnym tematów zainteresowania i dyskusji. Prasa paryska wyraża przekonanie, iż w odpowiedzi na budowę nowych okrętów włoskich, Francja powinna ze swej strony przystąpić do nowego programu zbrojeń morskich.

„Aube“ pisze, iż trzeba Włochom odpowiedzieć pancernikiem na pancernik, krążownikiem na krążownik.

Były minister marynarki Pietri na łamach „Figaro“ pisze, że nowy wysiłek morski Włoch Francja powinna potraktować nie jako impuls do rywalizacji, ale w każdym razie jako przykład dla siebie.

„Excelsior“ pisze, że gest włoski podkreśla tylko istniejący brak równowagi między narodami, które utrzymują flotę z konieczności, a między tymi narodami, które tworzą swoją flotę obecnie wyraźnie ponad rozmiary swych potrzeb.

Socialistyczny „Populaire“ zwraca przede wszystkim uwagę na to, iż konsekwencją budowy nowych pancerników włoskich będzie nowy wyścig zbrojeniowy.

Radyczna „Ere Nouvelle“ oświadcza, iż Francja powinna być w stanie stawienia czoła wszelkim ewentualnościom na Morzu Śródziemnym. Pismo podkreśla, że Francja musi zabezpieczyć zarówno Afrykę Północną, jak i połączenia z koloniami, które posiadają żywotne

znaczenie dla Francji. Nowy program morski Włoch, pisze „Ere Nouvelle“, nakłada na nas obowiązek podjęcia natchmiast wszystkich niezbędnych decyzji byśmy mogli odzyskać na

Morzu Śródziemnym rolę, którą stopniowo straciliśmy. Jest to podstawowe zagadnienie naszego bezpieczeństwa narodowego.

„La Republique“ pisze, że w odpowiedzi na budowę nowych okrętów we Włoszech, Francja powinna odpowiedzieć budową conajmniej takiej samej ilości jednostek. W tej chwili na morzach rozstrzyga się gra, kończy „Republique“ — o istnienie naszego imperium i bezpieczeństwo Francji.

Roosevelt i bankierzy

Waszyngton 10. 1. Przemawiając na bankiecie zorganizowanym pod auspicjami stronnictwa demokratycznego, prezydent Roosevelt wyraził wolę „walki bez kompromisu aż do zwycięstwa”, co do którego prezydent nie ma wątpliwości, przeciwko autokratycznym wpływom wybieranym na przemysł i finanse przez grupę kilkunastu bankierów i przemysłowców. Prezydent zastrzegł się, że nie zamierza atakować systematycznie i nie pragnie zniszczyć przedsiębiorstw prywatnych na korzyść państwa. „Pragnę jedynie — mówił prezydent — zredukować kontrolę pełnioną przez ugrupowania wielkich finansistów nad szeregiem przedsiębiorstw i to na rzecz niezależności przedsiębiorstw regionalnych i lokalnych”.

Prezydent zakończył słowami: Przytaczalem niedawno szereg praktyk, jakich tolerować nie może ustrój demokratyczny, sztuczną wyżkę cen, nielojalną konkurencję wobec drobnych kupców i przemysłowców i ustanawianie wszelkiego rodzaju monopoli. Dajcie mi, dajcie rządowi możliwość położenia kresu tym nadużyciom i bądźcie przekonani, że gdy postępicie w

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 10. 1. (A) Dziś padły większe wygrane:

5.000 zł. (stała dzienna wygrana) Nr 104814.
30.000 zł. Nr 136130.
15.000 zł. Nr 82151.
10.000 zł. Nr 41522, 63977, 122063, 137620.
5.000 zł. Nr 25842, 127484, 145212, 169639.

Notowania giełdy warszawskiej

Warszawa, 10. 1. Akcje: Zyrardów 60%, Starachowice 35%, Węgiel 30½, Cukier 35¼—36, Bank Polski 116.

Papiery procentowe: 3% Poż. Inwest. I. em. 78.25, II. em. 78.75, dolarówka 42, 5% konwersyjna 66½, 4% konsolidacyjna gruba 66½, drobna 35¼, 4½ % wewnętrzna 64.

Tendencja utrzymana.

ten sposób, prezydent i rząd przyjdą wam z pomocą, nie zamierzając bynajmniej szkodzić olbrzymiej większości kupców i przemysłowców amerykańskich.

SYLWETKI DNIA

Człowiek
bez strachu

De Valera

Na widnokręgu Europy powojennej widnieje kilka gwiazd politycznych pierwszorzędnej wielkości. Wśród nich pięknym blaskiem świeci nazwisko obecnego premiera Irlandii, pełniącego już właściwie funkcje jej prezydenta. W chwili, kiedy nowa konstytucja irlandzka proklamuje niepodległość Irlandii, kiedy w imieniu „Eire“ domaga się już nie tylko zupełnej niezależności od korony brytyjskiej, ale i północnej części wyspy, wiernego dotąd Anglii Ulsteru, nazwisko de Valery znalazło się na ustach całej politycznej Europy. Nad tym człowiekiem czuwa już historia.

Co uratowało mu życie

Eamon de Valera urodził się w r. 1882 w New Yorku, w tym olbrzymim zbiorowisku ludzi ze wszystkich stron świata, w którym skupienie emigrantów irlandzkich odgrywa rolę. Gościnną Ameryka dała temu dziecku, urodzonemu na jej ziemi, obywatelstwo Stanów i tym samym ocaliła życie przyszłego bojownika o wolność Irlandii. Kiedy bowiem w r. 1916 po krwawym i okrutnym zgnieceniu powstania irlandzkiego wszyscy sprzyśnięci skazani zostali na śmierć — rząd angielski darował życie tylko jednemu z nich: de Valera był obywatelem amerykańskim i rząd brytyjski nie chciał drażnić opinii amerykańskiej surowym wyrokiem.

Eamon de Valera jest dziś w Irlandii człowiekiem niesłychanie popularnym. Nikt go tam nie nazywa uroczyście de Valerą. Obecny prezydent, to po prostu „Dev“. Do niego mówi tak tylko parę osób, m. in. jego żona, o nim... cała Irlandia.

Praca i tryb życia

De Valera jest człowiekiem nieustannej pracy. W swoim biurze zjawia się około 9-ej i pracuje do lunchu. Każdą przedstawioną sobie sprawę bada precyzyjnie, nie pomijając najmniejszego szczegółu. Po lunchu wraca do biura natychmiast, po czym pracuje do późnej nocy. Ten suchy, szczupły człowiek nie bierze nigdy urlopu i nigdy w ogóle nie choruje.

Przyczynia się do tego niesłychanie systematyczny sposób jego życia i bardzo wstrzemięźliwe odżywianie. Tych, co nie grzeszą wstrzemięźliwością w jedzeniu, zainteresuje wiadomość, że de Valera nie jada nigdy na kolację nic więcej, ponad kawałek chleba z masłem. Nie używa alkoholu na gruncie swojej ojczyzny lub w Anglii. Podobno tylko na kontynencie amerykańskim lub w Europie nie gardzi kieliszkiem dobrego wina lub szklanką piwa. Od wielu lat nie pali.

Nie jest sportowcem, ale lubi długie spacerować. Co niedzielę można go spotkać na długich spacerach w pagórkowatych okolicach Dublinu. Spaceruje zawsze sam, bez towarzystwa — ale w pewnej odległości jedzie samochód z asystą policji, bez której „Dev“ nie rusza się nigdzie. Lubi matematykę, szachy, lekturę. Czyta mnó-

Nożycami przez prasę

DZIWNĄ PRETENSJĄ

„Czas“:

„Gazeta Polska“ ma do nas dużą pretensję. Chodzi jeszcze o tę nieszczęsną sprawę ewentualnego przełomu, którą ostatnio w tej że „Gazecie“ tak obszernie poruszył p. Iphorski - Lenkiewicz. Niemal równocześnie z tym artykułem „Młoda Polska“ ogłosiła artykuł o konieczności przełomu. Wydawało się nam wobec tego, że zachodzi tu wyraźna sprzeczność, czemu pokrótce daliśmy wyraz w artykule pod tytułem: „Przełomowe straszaki“ z dnia 8 bm. W odpowiedzi „Gazeta Polska“ oświadczyła, że Związkowi Młodej Polski chodzi tylko o przełom psychiczny. Nie wiemy, czy p. Rutkowski i jego koledzy ze Związku Młodej Polski będą zachwyceni przedstawieniem ich dążeń przez „Gazetę Polską“. Gdyby tak było, to świadczyłoby to o ich rezygnacji z gruntownej i radykalnej przebudowy ustroju, przebudowy, która by dzisiejszy stan rzeczy całkowicie przekreśliła. Bogiem a prawdą o takiej rezygnacji nikt nie słyszał. Słyszało się natomiast niejednokrotnie i nadal się słyszy ze strony przedstawicieli Młodej Polski o konieczności przebudowy ustroju, której rozmiary byłyby tak skromne, że trudno by było określić je innym mianem niż przełom.

JESZCZE
O „POCZĄTKACH PRZEŁOMU“

„Gazeta Polska“:

„...uzasadnione jest stwierdzenie znamion przełomu w historii gospodarczej ostatnich klikunastu miesięcy. Przełom ten obejmuje tak olbrzymi zakres pojęć i zjawisk, że będzie wymagał jeszcze sporo czasu, aby dokończyć się w pełni.

Mówiliśmy już o „początkach przełomu“ w polskiej polityce gospodarczej. Stwierdzamy teraz znamiona przełomu również w nastawieniu społeczeństwa wobec zjawisk gospodarczych. Głębokie i zasadnicze przemiany te dokonują się równolegle w postawie zbiorowej i w polityce państwa, dając tym dobitny dowód swej żywiołowości, zarazem zaś uwydatniając ściśle oparcie się precyzującej się polityki gospodarczej Państwa na istotnych i coraz szerzej odczuwanych potrzebach polskiego gospodarstwa narodowego“.

RUMUŃSKI PRZYKŁAD

„Słowo“ wileńskie

Wiele refleksyj we wpływowych politycznych kołach regime'u budzą ostatnie wypadki w Rumunii, czyni się porównania między antysemityzmem w Polsce i w Rumunii i trzeba przyznać, że porównanie to wypada

stwo, o ile tylko ma chwilę czasu. Jest też namiętnym słuchaczem radia.

Nie szuka bogactwa

Pieniądze nie mają dla de Valery wartości. Zostawszy prezydentem, zniżył swoją pensję z 2500 funtów rocznie na 1500. Nie ma żadnych kosztownych zamiłowań, na sztuce się nie zna. Wszystkie jego dzieci uczyły się w szkołach państwowych. Starsze dzieci są już na samodzielnych posadach i zarabiają na życie.

Spokojny i opanowany, głęboko wierzący i praktykujący katolik, nie jest de Valera pobawiony swoistego zmysłu humoru. Przed laty, w okresie najgwałtowniejszych walk wolnościowych irlandzko - angielskich, został zaarrestowany w miejscowości Ennis, podczas wygłaszania jakiejś mowy. W rok później, po odzyskaniu wolności, pojechał natychmiast do Ennis i wygłosił tam wielką mowę, rozpoczynając ją od słów: „Jak już mówiłem, zanim mi przerwano...“

na niekorzyść ruchu antysemitycznego w Polsce.

Ciekawą rozmowę przeprowadziłem na ten temat z osobistością która od szeregu lat brała czynny udział w rządzie, a obecnie stoi blisko czynników rządzących...

Proszę Pana — oświadczył mi mój rozmówca — kiedy rozpoczynaliśmy Ozon i zdecydowaliśmy się na kurs antysemityczny, należałem do tych, którzy chcieli oprzeć akcję antysemityczną na podstawach prawnych, wyrażając pogląd, że musimy nasz antysemityzm wyciągnąć z fazy antysemitycznej hecy t. zw. Judenhetze, bicia szyb, rzucania petard, stawiania pikietarzy. Do tego zaś moim zdaniem prowadzi jedynie droga realizmu antysemitycznego przez wydawanie odpowiednich ustaw. Tylko w ten sposób osłabimy antysemityzm uliczny, który z punktu widzenia ładu i porządku publicznego nie powinien być tolerowany i posuwać się będziemy realnie na pewnych odcinkach w rozwiązywaniu kwestii żydowskiej.

Społeczeństwo samo bowiem, bez udziału władz, nie jest w stanie tej kwestii rozwiązać. Do najpilniejszych ustaw zaliczam: wprowadzenie numerus clausus w wolnych zawodach i unarodowienie handlu. Droga, na jaką weszliśmy przy załatwianiu sprawy uboju rytualnego, była właściwą, ale niestety nie utrzymaliśmy się na niej, albowiem rząd w kwestii żydowskiej poza słówko premiera „owszem“, a Ozon po za deklarację nie wyszli. W rezultacie na skutek tych bodźców z góry mieliśmy w ciągu ostatniego roku ogromne podniesienie się fali nastrojów antysemitycznych. Ale powiedzmy sobie szczerze, że skończyło się to wszystko znów na „Judenhetze“ w kraju i na dużych kłopotach dla naszego ministerstwa spraw zagranicznych — zagranicą.

Jak odbiją się, zdaniem Pana, wypadki rumuńskie u nas?

Sądzę, że przyczynią się one do osłabienia antysemityzmu ulicznego, antysemitycznych gwałtów i krzyków, a natomiast do wzmocnienia antysemityzmu legalnego, opartego na normach prawnych. Niech mi pan wierzy, że gdybyśmy w ciągu ubiegłego roku wydali kilka ustaw, których teraz po cichu wszyscy zazdroszczą Rumunom, nie tylko na prawicy, ale i na lewicy (!?) to nie mieliśmy wypadków w Brześciu, Częstochowie i Przytyku. Jeżeli mamy na przyszłość uniknąć antysemitycznych awantur, musimy zalegać zować nasz antysemityzm. Czekamy więc na program rządu i Ozonu.

Pod koniec stycznia br. ukaże się pismo pn. „Dziennik Patriotyczny“. Na czele redakcji tego pisma staną pp. Stachurski i Horko. Obaj wymienieni działacze należeli ideowo do Legionu Młodych. Będzie to organ lewicy patriotycznej.

Człowiek bez strachu

Zycie tego człowieka obfitowało w bogate wydarzenia. Młodość miał ciężką i z trudem przebiegał przez życie, walcząc o kawałek chleba. Bardzo wcześnie postawił wszystko na jedną kartę, oddawszy się całkowicie pracy nad wyzwoleniem ojczyzny. Uciekał i krył się; w najfantastyczniejszy sposób myśli ślady przed swymi prześladowcami; zamykany w więzieniu, uciekał; podczas wojny udało mu się przedostać do Ameryki.

Nie bał się nigdy nikogo i niczego, przez całe dziesiątki lat ryzykując co chwila życie. Wychowany w twardej szkole ucisku i niedostatku, wstąpił w szranki walki o ojczyznę jako człowiek zahartowany, wiedzący czego chce i do czego dąży.

Dzisiaj spoglądać może z dumą na rozkwit „zielonej wyspy“, która za jego życia i dzięki jego wysiłkom stała się wolnym i niepodległym państwem

HENRIK HELLER

Copyright by Gustie von Ujj, Wien III.

Kobieta między Pittsburgiem a Baku

6)

Przekład autoryzowany

Jola nie mogłaby sama powiedzieć, czy irytował ją niepokój jej towarzysza, czy też kierowała się wrodzonym instynktem strategicznym, gdy uczyniła to, za czym Graumann od samego początku tęsknił, ale wstydził się do tego przyznać — wstała cicho i kładąc mu nieśmiały i proszącym o przebaczenie ruchem rękę na plecy, rzekła: — Wyjdźmy stąd, chciałabym się trochę przejść.

W kilka minut później przechodzili pod ramię przez most, a potem szli przez ciche bulwary wzdłuż rzeki. Było ciemno, powietrze było wilgotne, bez wiatru, woda uderzała o białe kamienne podmurowanie bulwaru, a na ławkach siedzieli żołnierze z dziewczętami. Fryc nasunął kapelusz na czoło, podniósł kołnierz palta, młoda skrzypaczka obok niego milczała i czekała. Była towarzyszką odważną, która zrozumiała, że ma być radością a nie ciężarem.

— Posłuchaj mnie, Jolu, — rzekł Fryc ochryple — posłuchaj mnie.

Było jeszcze przed siódmą, gdy ktoś gwałtownie dzwonił do mieszkania budowniczego Pranka. Chłopcy spali jeszcze, budowniczy czytał w łóżku gazetę, a Mina jak ptak, który broni swego gniazda, wybiegła z łazienki, i nie zważając na powolną służącą, otworzyła gwałtownie drzwi. Tak dzwonić! W niedzielę — o siódmej rano!

Na dworze stała Irena, wsparta o drzwi, i wciąż dzwoniła. Wyglądała jak somnabuliczka bez kapelusza, w starym płaszczu a czerwono brunatne nieuczesane włosy spadały jej na czoło. Mina zrozumiała natychmiast. Spojrzała na siostrę, a twarz jej zbladła straszliwie... ale to bynajmniej nie osłabiło jej energii.

— Wejdz, Ireno — rzekła odrywając rękę Ireny od dzwonka.

— Mina, nie wiem, co mam zrobić...

— Wejdz — rzekła jeszcze raz siostra, prowadząc Irenę jak dziecko przez przedpokój zalany światłem porannym. Młoda służąca przypatrywała się temu wybaluszonymi oczyma; z otwartej kuchni zalatywał mocny aromat świeżo ugotowanej kawy. W pokoju były wszystkie okna otwarte, a w chińskiej wazie na komodzie kołysały się gałązki palmowe.

— Co się stało, Ireno? Czyście się pokłóćli z sobą? Czy Gerta...?

— Mój mąż nie wrócił do domu — powiedziała Irena drżącym głosem. — Wczoraj wieczorem go nie było, w nocy też nie... Wyszedł wczoraj w południe i nie wrócił.

— A dokąd poszedł?

Młoda kobieta wzruszyła ramionami: Nie wiem.

— Wczoraj, powiadasz?

— Tak. Przy obiedzie jeszcze z sobą rozmawialiśmy, potem... — Irena rozłożyła bezradnie ręce — potem wyszedł.

Mina Prank przeraziła się. Mój Boże, może się Frycowi coś przydarzyło, może potrzebuje pomocy. Pod wpływem tego impulsu mówiła coś o zawiadomieniu policji.

A wtenczas Irena obudziła się z letargu, podniosła głowę i spojrzała swej siostrze prosto w oczy: — Nie, Mino.

— Dlaczego?

— Nic złego mu się nie stało... Odszedł od nas, od Gerty i ode mnie. — Pani Graumann usiadła i obu rękami odgarnęła włosy z czoła. — Proszę cię o czarną kawę, mocną i gorącą.

Dostała filiżankę kawy, wypita ją jednym haustem. Przez otwarte okna wtargnął chłodny wiatr, a w porannym ałońcu błyszczała chińska waza z gałązkami palmowymi. Gdy wszedł do pokoju szwagier, ukrywający z trudem pod maską męskiego opanowania zdenerwowanie i przerażenie, zastał już młodą kobietę spokojniejszą i bardziej zdyscyplinowaną. Miała oczy podkrążone i wyglądała, jak gdyby nie spała przez cały tydzień, ale robiła już wrażenie kobiety opanowanej.

— Czyście się z sobą kłócili? — zapytał Prank, trzymając w ręku drżące palce młodej kobiety. Usiłował się uśmiechnąć, ale ten uśmiech nie był bardzo przekonujący. — Coś podobnego zdarza się.

Irena chciała jak gdyby sobie coś przypomnieć: Nie kłóciliśmy się, Rudolffie. Onegdaj znowu otrzymałam list anonimowy, znowu pisano mi o moim mężu i o tej panie Kiss... Pokazałam ten list mężowi...

— I...

— Nic. — Usta jej drżały. — Nic. — Wyszedł z pokoju, trzasnąwszy drzwiami.

Potem Irena straciła jak gdyby wątek, milczała, przeżywając na nowo scenę kiedy to Fryc z listem w ręku wyszedł z pokoju trzasnąwszy drzwiami. Mina stała za plecyma swego męża, odczuwając jak gdyby wdzięczność, że jej wolno tu stać.

Rudolf chrząknął dyskretnie: No, i co dalej?...

— Co dalej?

— Pytam się co się dalej stało? Czy mówiliście o tym liście?

— Fryc więcej ze mną nie rozmawiał, tylko rzeczy najkonieczniejsze... O dziecku. Gerta ma zapalenie gardła. — Powieki Ireny drżały nerwowo. — W nocy mocno gorączkowała, teraz jest jej zdaje się lepiej. Zostawiłam ją pod opieką dziewczyny.

— Odwagi, Ireno — rzekł budowniczy ale w głębi duszy miał to gorące pragnienie, by móc szwagrowi powiedzieć kilka słów gorzkiej prawdy męskiej przy drzwiach zamkniętych. Załośliwy gimnazjalista — myślał z goryczą — ucieka po prostu przed rozmową, pozostawia-

jąc żonę wraz z dzieckiem na łasce losu. Sporo przesady było też w zachowaniu się Ireny — myślał dalej, — która tak gorąco wzięła sobie do serca małą przygodę swego męża. Co za głupstwo!... Za kilka dni będzie znowu wszystko w najlepszym porządku.

— Nie wróci więcej — odpowiedziała Irena dziwnie spokojna — sądzę nawet, że nie powinien wrócić. — Potem zemdlała, leżąc z otwartymi oczyma, usta miała zaciśnięte i słabo oddychała, siostra zaś wśród łez podawała jej sole orzeźwiającze i kompresy z wody kolońskiej.

Po godzinie Prankowie wiedzieli wszystko. Odnieśli wrażenie, że Irena zbyt ruchliwą była ubiegłej nocy, biegała od łóżeczka gorączkującej córeczki do kuchni, by zmieniać kompresy na szyi — a potem do okna — Fryc zapomniał być może klucza od bramy i stoi na polu, nie mogąc się dostać do mieszkania. I tak wciąż tu i tam — pokój dziecka, kuchnia, okno — godzinami całymi. Służąca spała, a Irena nie musiała się niczym krępować. O północy zaczęła Gerta jęczeć, a matka już chciała telefonować po lekarza. Nie uczyniła tego jednak. Doktor Brand mógłby się spytać o Fryca i... „Co mogłabym powiedzieć?“ chciała Irena wiedzieć. Później, znacznie później, pogaszone zostały już wszystkie latarnie w krętej uliczce, Gerta straszliwie zaczęła się pocić, a temperatura spadała gwałtownie. Dziecko natychmiast zasnęło. Przez chwilę siedziała jeszcze matka przy nim, wsłuchiwując się w jego regularny oddech. Potem zostawiła córeczkę samą, cicho przez ciemny korytarz przeszła do kancelarii Fryca i otworzyła nożycami jego biurko.

A gdy na polu dniało, siedziała w nieuprządkowanym pokoju pełnym chłodnego dymu tytoniowego i czytała kilka tuzinów listów. Nie były to listy od kobiet, lecz straszliwe rzeczowe doniesienia innych adwokatów, domagając się wyjaśnień w sprawie weksli zaprotestowanych i zainkasowanych pieniędzy, które nie zostały przesłane. Jeden z tych kolegów groził nawet doniesieniem do Izby adwokackiej, a inny wspominał coś o prokuraturze.

Przed dwoma godzinami, tak, akuratnie o szóstej godzinie nad ranem podeszła Irena do telefonu i zadzwoniła na numer w ulicy Parkowej, który jak w ogóle wszystko co miało jakiś związek z panną Kiss, podany został dokładnie w anonimowych listach. Wyglądało tak, jak gdyby ten wczesny telefon nie był żadną niespodzianką, jak gdyby poprostu czekali na niego. Pani Kiss zresztą nie było. Jakiś głos kobiecy poinformował Irenę gorliwie i obszerne, że panna Kiss wyjechała wczoraj w towarzystwie jakiegoś pana do Budapesztu. W towarzystwie rosnącego blondyna — gospodyni nie znała jego nazwiska, słyszała jednak, że ma to być tutejszy jakiś adwokat.

(C. d. n.)

BAL U PAŃSTWA LITWINOW

Pani Litwinow nie zaprasza

(n) Było to w parę zaledwie dni po masowej egzekucji, w której zginął m. in. marszałek armii czerwonej, Tuchaczewski. W rezydencji komisarza dla spraw zagranicznych Litwinowa, urządzono bal, na który zaproszono członków korpusu dyplomatycznego, oraz szereg dziennikarzy zagranicznych, przebywających w Moskwie. Jakby odrucho wo każdy z zaproszonych, otrzymawszy drukowane zaproszenie, zresztą wykonane pod względem estetycznym wprost wykwintnie, szukał na nim podpisu — pani Litwinow. Fa ma bowiem głosiła, a prasa zagraniczna doniosła w telegramach z Moskwy, że pani Litwinow została zesłana do Syberii. Na zaproszeniach zaś widniał tylko podpis samego komisarza dla spraw zagranicznych, wszyscy więc uważali, że krążące od szeregu dni w Moskwie słuchy o deportacji pani Litwinow, zgodne są z faktycznym stanem rzeczy.

Paryska moda obowiązuje

Maksym Maksymowicz Litwinow mieszka przy ul. Spirydinowka, pod numerem 17. Ten pałac, który w Rosji znany jest pod nazwą „Kasobniaka”, był kiedyś własnością wielkiego magnata Riabuszyńskiego, który słynny był w całej Rosji jako kolekcjoner. Po wybuchu rewolucji Riabuszyński opuścił Rosję, pozostawiając swe drogocenne kolekcje, które do dziś dnia stanowią prawdziwą ozdobę rezydencji Litwinowa.

Gdy noc zapadła można było zauważyć luksusowe limuzyny członków korpusu dyplomatycznego, które przecinały ulice i place proletariackiej stolicy, zdążając ku pałacowi Litwinowa. W tych wspaniałych wozach zasiadali prawdziwi światowcy w strojach wieczorowych, a obok nich małżonki, ubrane według ostatniej mody paryskiej, w drogie futra, które zakrywały skrzące się kolie brylantowe.

Mistrz ceremonii

Przed domem Nr. 17, służący w liberii są lutuje po wojskowemu, a grupa policjantów przypatruje się bacznie przyjeżdżającym. Garderobę odbiera mongolski lokaj. Goście przechodzą przez westybul, by udać się do zimowego parku, gdzie przyjmuje ich szef protokołu i wielki mistrz ceremonii, Barkow. Barkow w większym jeszcze stopniu niż jego poprzednik Floriński, który zesłany został na Sybir, odznacza się manierami wielko pańskimi, a w swym stroju wieczorowym

mógłby śmiało pokazać się w najelegantszych salonach Londynu. Barkow jest zresztą światowcem, i mówi z tą samą łatwością po rosyjsku, angielsku, francusku i niemiecku.

Pani Litwinow przyjmuje

Szef protokołu odprowadza zaproszonych do małego saloniku, gdzie przyjmuje ich sam komisarz spraw zagranicznych oraz... pani Litwinow. A więc słuchy o deportacji są czczym wymysłem plotkarzy! Gospodyni do mu z uśmiechem na twarzy wita napływających gości.

Pani Litwinow jest Angielką z urodzenia i siostrzenicą sir Sydney Lowa. Z mężem swoim mówi po angielsku, lecz gości wita w języku rosyjskim, wymawianym zresztą z wyraźnym zagranicznym akcentem.

Liga Narodów w miniaturze

Litwinow nosi frak, a w butonierce ma odznakę orderu Lenina, najwyższego odznaczenia w Rosji sowieckiej. Kiedy wszyscy zaproszeni są już na miejscu, odnosi się wrażenie, jak gdyby zebrała się tu cała Liga Narodów w miniaturze. Każdemu się zdaje, że szczególnie badawczo patrzą attache wojskowi japoński i chiński. Czerwony zakiet przedstawiciela Wielkiej Brytanii wygląda jak plama wśród czerni eleganckich fraków. Rosyjski minister rolnictwa Mikojan zjawiał się w pelerynie wojskowej, która szczególnie ceniona jest przez Stalina.

Dwa światy

Damy dzieliły się na dwie grupy, obce i sowieckie. Pierwsze zjawily się w wykwintnych strojach, jak gdyby ostatnio dopiero sprowadzonych z Paryża, ostatnie ubrane były bardzo skromnie. Żony oficjalnych osobistości sowieckich nie noszą klejnotów, nie używają ani pudru ani kredki do warg, jakkolwiek większa część spośród nich to słynne artystki teatralne.

Echa słynnych procesów

Ogólne poruszenie wywołało zjawienie się Molotowa szefa rządu sowieckiego. Ma on twarz rosyjskiego intelektualisty przedwojennego i robił wrażenie, jak gdyby niezbyt wygodnie czuł się we fraku. Po jakiejś chwili prawie cały rząd sowiecki był w komplecie, za wyjątkiem Krestyńskiego. Dlaczego on nie przyszedł? Taka nieobecność staje się

naturalnie przyczyną pogłosek o aresztowaniu.

Nagle wszyscy rosyjscy oficerowie stają na baczność. Ten, który się właśnie przed chwilą zjawił, znany jest w Rosji każdemu, a szczególnie słynne są jego fantastycznie wprost długie wąsy. Jest to marszałek Budienny. Po raz pierwszy od egzekucji Tuchaczewskiego zjawił się dziś na przyjęciu, Budienny bowiem jako wojskowy komendant okręgu moskiewskiego, sam zasiadał w Trybunale, który skazał na śmierć czerwonego marszałka.

Marszałek Budienny tańczy kozaka

Orkiestra wojskowa zagrała walca, Moskwa bowiem nie lubi muzyki jazzowej. Rozpoczęły się tańce. Litwinow rozpoczął bal, zapraszając do tańca żonę dziekana korpusu dyplomatycznego, ten ostatni zaś podał ramię pani Litwinow. Uwagę wszystkich gości skierowała na siebie córka gospodarzy, pan na Litwinow, która odziedziczyła wdzięk i piękność swej matki, a inteligencję swego ojca.

Wszyscy pytali się, czy marszałek Budienny dziś tańczyć będzie kozaka, jak to zwykle czyni w takich okolicznościach. Przeważna część dyplomatów sądziła, że dziś odstąpi od swego zwyczaju.

— Tej nocy nie będzie tańczył — szeptało sobie na ucho. Dopiero niedawno wszak każał zastrzelić Tuchaczewskiego jak psa...

A jednak Budienny tańczył.

Wieczera w stylu niebolszewickim

Punktualnie o północy, rosyjskim zwyczajem, zaproszono gości na wystawną kolację. Nie bardzo w stylu bolszewickim była obrzyta wprost obfitość kawioru i wędzonych ryb, za którymi przepadają ludzie Zachodu. O wódce zaś chyba wspominać nie trzeba.

Rozmowa między gośćmi zagranicznymi odbywała się na ogół szeptem. Mówiono przede wszystkim po francusku. Po raz pierwszy po egzekucji widziano tu cały rząd sowiecki prawie że w komplecie, a więc komentarze były bardzo obfite. Nazwiska Stalina nikt nie wypowiadał, zastępowano je stale zaimekiem „on”.

O godz. 2-giej w nocy zaproszeni zaczęli się żegnać. Warty policyjne ustawione przed domem salutowały w respekcie. Czerwona stolica spała.

RENE BIZET

DRAMAT W HOTELU

Był jasnowłosym, wysokim młodym chłopcem łagodnego usposobienia, a mnie powierzono obowiązek wtajemniczenia go w zawile arkana łaciny. Miał lat szesnaście. Nazywał się Marcin Leger. — Już od pierwszego dnia naszej znajomości mówiłem mu po imieniu. Nigdy nie miałem tak posłusznego ucznia. Sam byłem bardzo nieśmiały i robiłoby mi trudność robienie mu uwag, gdyby na nie zasługiwał. Na szczęście nie wywoływał tej koniuczności, był bardzo pilny i po każdej lekcji informował się u mnie grzecznie:

— Proszę pana, czy jest pan zadowolony ze mnie?

Odpowiadałem mu na to zgodnie z prawdą:

— Bardzo, Marcinie.

Zadowolenie to ocodzienne trwało pół roku. Pewnego dnia, Marcin przestał słuchać mnie z uwagą i równie mało zajmował się udzielaną przeze mnie nauką, jak kolorem mego obuwia. Milczał w ciągu całej lekcji z oczyma zapatrzonymi w niebiosa, wzdychał i marzył. Zagadnąłem go o powód jego zachowania, zrazu nie chciał odpowiedzieć

mi na pytanie. Następnie zaś, zmiarkowawszy, że kieruję się raczej szczerą przyjaźnią niż ciekawością, wytłumaczył się przede mną:

— Zakochałem się w p. Klarze Bernier..

— No i co?

— Nie wiem, czy kocha mnie także, a niepewność ta doprowadza mnie do szaleństwa.

— Czy widzisz ją często?

— Niemal codziennie. Podaję rodzicom swoim różne najdziwniejsze preteksty, którym wierzą zawsze, skoro pozwalają mi wychodzić z domu. — Spotykam się z Klarą. Całuję ją. Pozwala mi na to, lecz nie zdradza swych uczuć.

— Z chwilą, gdy słucha twych wyznań i pozwala ci na pocałunki, zdaje mi się, że kocha ciebie także.

— Tak pan sądzi?

— Tak przypuszczam. Ale strzeż się... W twoim wieku nie powinno się jeszcze „bawić” w niebezpieczną grę miłości. Powinieneś wiedzieć, że są to rzeczy mile, ale w twoich latach mogą być tylko przelotną rozrywką.

Rady moje były zanadto mądre. Marcin nie zastosował się do nich. Uczynił sobie ze mnie powiernika swych wykroczeń do dnia, w którym dowiedział się — nie wiem, jakimi drogami — że jego Klara wychodzi za mąż. Gdy przyszedł mi o tym donieść, był blady, jak płótno. Nie zdążyłem nawet odpowiedzieć mu. Zwałił się na dywan, jak rażony piorunem...

Minęło kilka tygodni. Lekarze złożyli niedomagania mego ucznia na karb szybkiego wzrostu i zalecili mu odpoczynek. Państwo Leger wysłali go ze mną do Caudebec nad Sekwaną, gdzie zamieszkał w „Edenie”, pensjonacie nad rzeką. Nie męczyłem Marcina lekcjami. Spędzaliśmy czas na spacerach i rozmowach. Jeden tylko raz wspominał o Klarze, by wyznać mi, że nie wie, gdzie się znajduje, ponieważ od ślubu jej nie miał wiadomości od niej. Uważał, że tak jest lepiej. Oczywiście aprobowałem jego rezygnację.

Pewnego ranka, wchodząc do niego, zastałem pokój pusty. Zdziwiło mnie to, ponieważ zawsze czekał na mnie. Zagadnąłem właścicielkę pensjonatu o niego.

— Wyjechał — rzekła — nie uprzedziwszy mnie o niczym. Pomknął jak strzala i wskoczył do autobusu, jadącego do Rouen... Nawet nie zauważył, że po drodze upuścił ten dziennik...

Wzięła mi gazetę, a przeglądając ją, natrafi-

MILIONERZY PIÓRA

GDYBY SZEKSPIR DZISIAJ ŻYŁ... — 5 FUNTÓW ZA „HAMLETA“.

(s) Kierownik jednej z największych amerykańskich agencji teatralnych, podjął się kiedyś tego trudu i wyliczył jakie „tantiemy” należą się Szekspirowi. Rezultat był frapujący. Nieśmiertelny poeta angielski, gdyby jeszcze dzisiaj żył, byłby jednym z najlepiej zarabiających ludzi. Samo sfilmowanie jego dzieł przyniosłoby mu rocznie okragło trzysta tysięcy dolarów. Gdyby doliczyć do tego jeszcze prawa wystawienia jego utworów na scenach całego świata, wynosiłby jego dochód roczny przynajmniej milion dolarów.

Szekspir przewróci się w grobie jeśli się dowie od tych obliczeniach i kalkulacjach. Za życia bowiem zarabiał niestychanie mało. Scena, na której ukazał się jego „Hamlet” zapłaciła mu jednorazowo całych pięć funtów. W owych czasach nie znano jeszcze praw autorskich, nie mógł więc Szekspir nawet marzyć o tantiemach. Że mimo to nie cierpiał nędzy, zawdzięcza jedynie swoim genialnym zdolnościom finansowym. Genialny poeta i aktor William Szekspir, był bowiem i dzielnym spekuliantem, który umiał sobie dać radę.

Geniusz walczy z wierzycielami

Gorzej wiodło się innemu wielkiemu pocie lirykowi, Robertowi Burnsowi. Przez całe życie obiegany był przez wierzycieli i musiał staczać z nimi homeryckie boje. Nawet kiedy leżał na łożu śmierci, zagrażało mu więzienie za długi. Jego wydawca zapłacił mu za sto pieśni, które należą do nieśmiertelnych arcydzieł literatury angielskiej, pięć funtów i dodał mu „z łaski” obraz na ułodek. Nie też dziwnego, że pod zmierzch swojego życia, nie mógł spłacić długu wynoszące go zaledwie siedem czy osiem funtów i że mało nie zawędrował za to do więzienia.

Honorarium w wysokości pięciu funtów, zdaje się było u wydawców owych czasów przyjęte. Także Milton, autor „Raju Utraconego” otrzymał za swoje arcydzieło podobną sumę. Natomiast zapewniono mu już tanie — pięć funtów za każde 1300 sprzedanych egzemplarzy. Milton otrzymał więc razem za swoje nieśmiertelne dzieło około dziesięciu funtów.

Właściciel zamku Walter Scott

W odróżnieniu od tych poetów, którzy o-

trzymywali takie aż nadto skromne honoraria zarabiał Walter Scott swoimi powieściami ogromne sumy. Mógł sobie nawet pozwolić na to, ażeby być swoim własnym nakładcą. Bogate dochody pozwoliły mu też na zamieszkanie we własnym zamku. Jednakowoż wszystkie te wspaniałości skończyły się, kiedy jego wydawnictwo poszło pod młotek, a on sam musiał jeszcze 120 tysięcy funtów dopłacić z własnej kieszeni. Mimo to został jeszcze swoim spadkobiercom polisę ubezpieczeniową na wysoką sumę i zabezpieczył materialnie ich przyszłość.

Do nielicznych wielkich poetów, którzy

mieli dostatnie dochody zalicza się Goethe. W mniej szczęśliwym położeniu był Schiller, który umarł jako biedak. Kleist zaś wprost głodował. Natomiast imponujące były dochody lorda Byrona, który jakkolwiek umarł w młodym wieku, zostawił po sobie spadek wynoszący, przeliczając na obecną walutę, najmniej milion złotych.

Czasy obecne korzystniejsze są dla pracowników pióra. Istnieje dzisiaj wcale pokaźna liczba „milionerów pióra”. Często jedna książka, czy jeden wielki sukces sceniczny wzbogacają człowieka przez jedną noc. Do tych szczęśliwych wybranych należy w pierwszym rzędzie Remarque, który dzięki swojej powieści „Na zachodzie nic nowego” stał się milionerem. Anglik Sheriff na jednym dramacie zarobił w przeciągu dwóch lat trzy miliony złotych. Do literackich krezusów zaliczają się wreszcie Theodor Dreiser i Sinclair Lewis.

ŁOŻA W OPERZE METROPOLITAIN

GDZIE PRZYJMUJE GOŚCI WYTWORNY AMERYKANIN

(s) Kiedy Mark Twain był jeszcze młodym reporterem, wydelegowała go jedna z największych gazet nowojorskich na galowe otwarcie opery Metropolitan i polecała mu napisać artykuł o toaletach pań i nazwiskach i tytułach panów. Mark Twain widział w tym zleceniu szczyt swojej kariery, ale mimo to nie był uszczęśliwiony. Na kapeluszach i innych rekwizytach mody prawie że się nie wyznawał. A w galerii nowojorskich wielkości był już zupełnym laikiem. — Ale jakoś liściami Bóg zesłał mu pomoc. Młody dziennikarz odkrył, że na drzwiach łóż znajdują się nazwiska ich właścicieli — taki panuje zwyczaj w Nowym Jorku. — Mark Twain napisał wspaniały (w jego pojęciu) reportaż. Nazajutrz była w redakcji szalona awantura i Twain wcale niehonorowo... wyleciał. Mianowicie nazwiska osób, które wymienił w swoim artykule, już dawno nie należały do żyjących... Nie wiedział bowiem, że łoża w Metropolitan, to własność rodzinna. Na drzwiach łoż rodziny Rockefellerów, tak długo będzie widniała ta blichotka z napisem „J. Rockefeller”, jak długo żyć będą w Nowym Jorku jacyś Rockefellerowie i jak długo istnieć będzie Metro-

politain.

Takie podkreślenie tradycji zadziwia może w tej szybkiej tempem żyjącej Ameryce, ale ona w rzeczywistości istnieje i utrzymuje się ją w największej cenie.

Łoża-trzysta tysięcy dolarów

Naturalnie, można też dostać łożę i na jeden wieczór, ale to jest i bardzo drogie i niewytworne. W wieczory poniedziałkowe, kiedy odbywają się przedstawienia galowe, łoża sześciuosobowa kosztuje drobnotkę — 330 dolarów. W inne dni tygodnia kosztuje od 165 do 220 dolarów. Ale nie można naturalnie starać się o jedną z 35 łoż parterowych — te są od dziesięć lat własnością prywatną. Zakupili je jeszcze ojcowie i dziadkowie dzisiejszej generacji. Zapłacomo za nie jednorazowo, tak jak się zakupuje wille. Od tej chwili łoża te nie są już własnością opery, ale owych entuzjastów muzyki, którzy zapłacili gotówką. Od czasu, kiedy za kupiono ostatnią łożę w operze, minęło dobrych parę lat. Było to w roku 1928, kiedy panowała haussa na Wall Street, nie tylko na rynku akcji ale i w dziedzinie nastroju optymistycznego. Za łożę płacono wówczas trzysta tysięcy dolarów.

Konkurencja Hollywoodu

Ale nie wystarcza zakupno łoży. Właściciel musi się też starać o jej odpowiedni wygląd. Poza tym właściciel łoży ma jeszcze obowiązki towarzyskie. Wedle zwyczajów nowojorskich, jeśli właściciel łoży zaprasza gości na przedstawienie, musi ich przedtem ugościć, a po przedstawieniu zaprosić na souper. Uczta odbywa się w łoży.

Lista właścicieli łoż, wobec tych wielkich kosztów, teraz zupełnie się nie zwiększa. Sto lub dwieście dolarów za wieczór, to nawet i dla bogaczy jest trochę za wiele. Poza tym opera nie odgrywa już takiej roli w życiu towarzyskim, jak swojego czasu. Miejsce jej zajęła plaża na Florydzie i podróże do wód tropikalnych Ameryki środkowej. Zresztą uskarżają się Amerykanie na brak nowych oper podczas gdy w Hollywoodzie, codziennie wychodzi na światło dzienne przynajmniej jeden nowy film.

Ale dawna sława i blask nie mija tak prędko. Jeszcze i dzisiaj słyszeć można w Metropolitan najpiękniejsze głosy i najwspanialsze orkiestry.

A każde przedstawienie jest taką wspaniałą paradą i wystawą toalet na widowni, że i dzisiaj Mark Twain straciłby tam głowę

lem na następującą wzmiankę, która wyjaśniła mi jego eskapadę:

„Houlgate: pomiędzy dzisiejszymi świeżo przybytymi gośćmi do hotelu „des Cotes“ notujemy nazwiska: pp. Lavedki, p. Pauliny Richard, p. Klary Lambert...”

Klara Lambert była dawniejszą Klarą Bernier. Uczeń mój niewątpliwie wyjechał w zamiarze ujrzenia jej znów. Doznałem przeczcucia, że popelni jakieś głupstwo. Wynająłem auto i udałem się do Houlgate.

* * *

Przez całą drogę podziwiałem postanowienie młodego szaleńca i żalowałem go zarazem.

Wydawało mi się rzeczą wprost nieprawdopodobną, że w dzisiejszych czasach mieścić się może tyle romantyzmu w sercach młodzieży. Coprawda Marcini wychował się sam, bez towarzyszy, a rodzice jego niewiele troszczyli się o syna. W końcu jednak miał książkę, przeglądał dzienniki i czasopisma. Powinien był zrozumieć, że czasy nasze nie nadawały się już do niespokojnych przygód miłosnych, nie przynoszących żadnej korzyści ich bohaterom.

I czego oczekiwał w końcu od swej eskapady? Nie mógł chyba przypuszczać, żeby Klara, tknięta wyrzutami sumienia, porzuciła małżonka? Czy sądził, że oderwie ją od nowego życia?

Jednak wszystko, co przemyślałem nie było tak smutne, jak rzeczywistość.

* * *

Niemal natychmiast po przybyciu do Houlgate, dowiedziałem się o tragedii, jaka się tam rozegrała. Młody człowiek w holu hotelu „des Cotes“ pozabawił się życia dwiema kulami z rewolweru.

Samobójcą był Marcini Leger. Nie zasługując za dnych informacji w hotelu, posłał p. Klarze Lambert swój błękitny wizytowy. Pani ta odpowiedziała, że nie zna nikogo tego nazwiska, zarazem prosiła nieoczekiwanego gościa o skreślenie celu swej wizyty w paru słowach na piśmie, poczym zobaczy czy będzie mogła go przyjąć.

Cios był zanadto brutalny, by Marcini zniósł go spokojnie. Natychmiast strzelił do siebie zabijając się w oczach służby.

Jednak rzeczą najstraszliwszą w całym tym dramacie było, że p. Klara Lambert nie skłamała: istotnie wcale nie zna Marcina. Osoba, nosząca na zwisko Lambert i imię ukochaenaj Marcina, była panią w bardzo sędziwym wieku i, naturalnie, nigdy nie słyszała o Marcinie. Stąd jej ostrożna i wymijająca odpowiedź dla niego. Nie rozumiała też wcale pobudek jego czynu.

Sądzę, że prawdziwa Klara Bernier, zameżna Lambert, przedmiot miłości biednego Marcina — nie rozumiała ich także. Nie dała o sobie znaku życia.

Sprawa zaginięcia 18-letniej dziewczyny została wyświetlona

Przed trzema dniami władze śledcze w Krakowie zostały zaalarmowane o tajemniczym zaginięciu 18-letniej dziewczyny.

Według zapodania rodziny zaginionej, wydalila się z domu swej siostry przy ul. Czarneckiego w Podgórzu 18-letnia Zofia Libermanówna. Ostatni raz widziano ją w sobotę 1 stycznia

i od tej chwili wszelki ślad o niej zginął.

W wyniku przeprowadzonych energicznych dochodzeń, przez Wydział śledczy w Krakowie, zostało stwierdzone miejsce pobytu Liebermanówny. Sprawa ma tło romantyczne.

Blizsze szczegóły ciekawej afery podamy w wydaniu porannym.

Groźny bandyta -- towarzysz Oczkowskiego ranny w czasie pościgu

Onegdaj donosiliśmy, że policja prowadzi energiczny pościg za bandą Oczkowskiego, która od dłuższego czasu niepokoi okolice Krakowa. Oczkowski został w czasie pościgu w powiecie myślenickim zastrzelony.

W towarzystwie Oczkowskiego znajdował się groźny przestępca Ignacy Nowak, który zdołał się jednak wymknąć. W czasie poszukiwań za Nowakiem natrafiono wczoraj na niego w

powiecie wadowickim.

Nowak został w czasie ucieczki postrzelony. W ciężkim stanie przewieziono go do szpitala w Wadowicach. Jest to groźny bandyta, mający na sumieniu szereg kradzieży i napadów rabunkowych. Między in. poszukiwany jest Nowak za napad rabunkowy na mieszkanie p. Schifelgrüna w Rabce-Zarytem.

Syn zastrzelił 80-letniego ojca rewolwerem bandyty

W dniu 12 grudnia ub. r. — jak o tym pisaliśmy — na posterunek PP. we wsi Zarnówka pod Wadowicami wpłynęło doniesienie nie o tajemniczej śmierci 80-letniego Andrzeja Skowrońskiego.

Według zeznań rodziny denata, starzec siedział krytycznego wieczoru wraz z domownikami przy stole, gdy nagle padł strzał, dany przez jakiegoś osobnika przez okno. Kula ugodziła Skowrońskiego, który nazajutrz rano zmarł.

Już wstępne dochodzenia wykazały rozmaite sprzeczności z podanymi przez rodzinę zabitego szczegółami. Jak się ostatecznie okazało, owego dnia bawiło u Skowrońskich dwóch znanych bandytów Franciszek Oczkowski i jego kompan, którzy podczas obfi-

cie zakrapianej alkoholem libacji rewolwery swoje położyli na stole. Syn starego Skowrońskiego, Roman, począł manipulować przy broń. Nagle jeden rewolwer wypalił, a kula zraniła starca w pachwinę i w rękę.

Nazajutrz rano Andrzej Skowroński zmarł. Bojąc się kary za przebywanie z poszukiwanymi przez policję bandytami, rodzina zabitego wybiła szybę w oknie, chcąc upozorować ów tajemniczy napad i zmyśloną historię opowiedziała policji.

Romana Skowrońskiego zatrzymano i oddano go do dyspozycji prokuratora. Jak już donosiliśmy, jeden z uczestników tragicznej libacji Fr. Oczkowski, został onegdaj zastrzelony w starciu z policją, a drugi Nowak, został ciężko ranny.

Kiedy pracodawca nie płaci odszkodowania za nieubezpieczenie pracownika

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnia, że na podstawie orzeczenia Sądu Najwyższego pracownik, który jako pełnomocnik pracodawcy miał obowiązek ubezpieczenia pracowników zajętych u danego pracodawcy i obowiązku tego nie wykonał, odpowiada wobec pracodawcy za wyrządzoną tym krzywdę.

Pracownik ten nie ubezpieczywszy siebie, nie może dochodzić ze skutkiem przeciw pracodawcy szkody powstałej wskutek niezgłoszenia go do ubezpieczenia.

Nowa apteka w Krakowie

Jak donosi Gazeta Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie mgr. Henryk Polaczek zamierza założyć na ul. Juliusza Lea nową aptekę.

Odnaczenie 12 policjantów

Główny Komendant P.P. ogłosił nową listę nagród przyznaczonych policjantom za odwagę w walce z elementami przestępczymi. Dwóch policjantów z woj. krakowskiego:

Rozpond i Sewecki otrzymało nagrody w wysokości po 100 zł. za wyjątkową przytomność umysłu i odwagę w czasie krwawego starcia z szajką bandycką, 10 policjantów otrzymało nagrody pieniężne po 50 i 25 zł.

Młodociani zabójcy

W Zakliczynie pod Krakowem doszło do krwawej sprzeczki między kilkoma młodymi parobczakami. Ofiarą tej sprzeczki padł niejaki Feliks Kaczmarczyk, który pokluty przez rówieśników nożami padł trupem na miejscu.

**Nie zapomnijmy
o głodnych
i zziębniętych
dzieciach**
Składajmy ofiary
na Pomoc Zimową
Konto P. K. O. 70.200
Pomoc Zimowa

W pętli paragrafu

Sprawy najsmutniejsze

Tyle pokus!

Najpiękniejsza zima — śnieg puszysty i duży; chodzimy po białych obrazkach...

Stefa, którą znacie, mówiłem wam już o niej, ta o kasztanowych włosach i najłagodniejszym uśmiechu, zgubiła narty. Po prostu wyjmowała chusteczkę z torebki wraz z chusteczką wyciągnęła narty z wiązaniami i kijkami...

Jakżeż jednak pisać o sprawach radosnych, lub wesołych, gdy tyle spraw smutnych! Już drugi nasz sąsiad przywdział brunatną koszulę. Przed nazwiskami Goga, Cuza pojawiły się nowe tytuły — premier, minister (po polsku brzmiałoby to: premier Bolesław Piasecki, minister Jerzy Rutkowski...) Znowu idą w świat karawany wygnańców. Jakżeż tedy pisać o sprawach radosnych, lub wesołych?

Pomówmy więc o sprawie wprawdzie błahej, ale bardzo smutnej.

O jednej z pochodnych antysemityzmu.

Można antysemityzm rozpatrywać z różnych aspektów — gospodarczego, społecznego, psychologicznego... Ale można też o antysemityzmie mówić jako o przedmiocie mody. Modne stało się wygadywanie na Żydów, jak przed dwoma laty modne było niedopinanie kamizelki na ostatni guzik. Nie tylko ludzie prymitywni, nieokrzesani i ciemni, ale także ludzie na pozór dobrze wychowani, na pozór kulturalni — wygadują na Żydów. Trudno; także ludzie dobrze wychowani, także ludzie kulturalni — hołdują modzie.

Niezapięty guzik przy kamizelce, to była demokratyczna, dla każdego dostępna moda. Antysemityzm jest znacznie bardziej ekskluzywny, jest niedostępny przede wszystkim dla tych, którzy zazwyczaj rygorystycznie trzymają się mody, dla Żydów.

Rozumiem — najlepsi to ci, którzy mają odwagę krytykować; tylko tępi nie dostrzegają wad, tylko pochlebcy i tchórze nie mówią o wadach. Gdy jednak obecnie Żydzi, poddając się podmuchom antysemitycznych wiatrów, wygadują na Żydów — nie jest to odwaga, ale tchórzostwo.

Okazję do napisania tych gorzkich słów daje mi pan H., który w jednym z nocnych lokali urządził modną awanturę — wygłosił antysemityczne przemówienie.

Domyślcie się o co chodzi — pan H. to Żyd! Awanturę zlikwidował posterunkowy, który spisał protokół z panem H.

Ale jakże tu pisać o najpiękniejszej ziemi, o śmiesznym wypadku Stefy, gdy antysemityczny tajfun unosi się już nad drugim naszym sąsiadem, gdy znowu idą w świat karawany wygnańców i gdy pan H. wygłasza modne przemówienia...
HOROW.

REPERTUAR TEATROW

żyd. Scena Narodowa

Poniedziałek: Godz. 8.30 wiecz. „Jakub i E-zaw“.

Teatr im. J. Słowackiego

Poniedziałek: godz. 8 wiecz.: „Trubadur“

REPERTUAR KINOTEATROW

ALRIA: „Dziewczęta z Nowolipek“ (Baz-szczewska).

APOLLO: „Włżeń królewski“.

ATLANTIC: „Siódme niebo“ (Simone Simon) i „Niebezpieczna blondynka“ (Blond Carmen) film na paragrafie aryjskim).

BAGATELA: „Parada Miłości“ (Jeanette MacDonald i M. Chevalier) i rewia p. t. „Jak w raju“.

PROMIEN: „Czar cyganerii“ (Marta Egerth), STELLA: „Znachor“.

SZTUKA: „Królowa Przedmieścia“.

UCIECHA: „Linia Maginota“ (Vera Korenna i Wiktor Francen).

WANDA: „Ich stu i ona jedna“ (Deanna Durbin).

WIADOMOŚCI SPORTOWE

FIN MATTI HORI MISTRZEM AKADEMICKIM POLSKI

W trzecim i ostatnim dniu międzynarodowych akademickich narciarskich mistrzostw Polski rozegrano konkursy skoków do kombinacji i otwarty. O ile w biegach Polacy zostali nieznacznie pokonani przez obcokrajowców, w skokach przeważali znacznie, skacząc pewniej i dalej od studentów lotewskich i austriackich. Wybijało się na czoło bezwzględnie trzech skoczków: Bandura AZS Kraków, Burda AZS Wilno, i Matti Hori (Finlandia).

Wyniki techniczne skoków otwartych:

- 1) Lasota (AZS Kraków) nota 142,2 skoki 33 i pół i 33 m.
- 2) Urbański (AZS Lwów) 139,7 34 i pół i 34,
- 3) Burda (AZS Wilno) 128,9 32 i 31,

- 4) Auskaps (Łotwa) 112,1, 33 i pół i 32,
- 5) Matti Hori (Finlandia) 104,3 32, i 31 i pół.

Wyniki skoków do kombinacji:

- 1) Bandura (AZS Kraków) nota 141, skoki 22 i 27 m.
- 2) Marti Hori (Finl.) nota 136 skoki 21 i 25 i pół,
- 3) Roesner (Austria) nota 106 skoki 16 i pół i 19,
- 4) Auskaps (Łotwa) nota 106 skoki 16 i 19,
- 5) Pietrow (AZS Wilno) nota 96 skoki 16 i pół i 19 i pół.

Wyniki kombinacji (bieg na 16 km. i skoki) przedstawiają się następująco:

- 1) Marti Hori (Finl.) nota 293,8,
- 2) Roesner (Austria) 262,7,
- 3) Bandura (AZS Kraków) 261,1
- 4) Auskaps (Łotwa) 236,7
- 5) Pietrow (AZS Wilno) 213,5.

TRZY BEZPŁATNE BILETY DLA POLSKICH LEKKOATLETÓW NA MISTRZOSTWA EUROPY

Komitet organizacyjny lekkoatletycznych mistrzostw Europy, które jak wiadomo, odbędą się w r. b. w Paryżu, przystąpił już do obliczania rozdziału stu bezpłatnych biletów, dla czołowych zawodników Europy. — Zawodnicy, którzy w ub. sezonie, w obliczeniu według fińskiej tabeli punktacyjnej — mieli wyniki na poziomie najwyższym przy będą do Paryża na koszt organizatorów. Do tąd 13 państw nadesłało protokoły zawodów i dla tych państw dokonano już podzia-

lu. Polsce, narówni z Norwegią, Estonią i Holandią przynano trzy bezpłatne przejazdy. Rekordowe premie otrzymują Niemcy, gdyż 14 przejazdów darmowych.

Natomiast Finlandia i Szwecja otrzymają po 11-cie premii, Anglia i Węgry — po cztery, Polska, Norwegia, Holandia i Estonia — po 3, wreszcie Austria, Szwajcaria, Grecja i Irlandia — po dwa. Razem przydzielono już 62 bezpłatne przejazdy.

SENSACYJNE WNIOSKI KRAKOWSKIEJ WISŁY w sprawie decentralizacji władz piłkarskich, udziału okręgów w dochodach z meczów międzypaństwowych i ograniczenia autonomii sędziowskiej.

Na Walne Zgromadzenie KOZPN, które się odbędzie w dniu 16 stycznia br. zgłoszono 8 wniosków. Na szczególną uwagę zasługują wnioski TS Wisła o treści następującej:

1) Na Walne Zgromadzenie krakowskiego OZPN wzywa zarząd KOZPN do opracowania i wniesienia na walne zgromadzenie PZPN projektu decentralizacji władz piłkarskich, przyznania OZPN-om pewnego udziału w dochodach z meczów międzypaństwowych, przy czym za podstawę obliczenia na-

leżności na rzecz OZPN-ów winno się przyjmując liczbę graczy oddanych przez OZPN-ny do reprezentacji Polski.

2) Walne Zgromadzenie KOZPN wzywa zarząd do wniesienia na walne zgromadzenie PZPN wniosków, dotyczących zmiany regulaminu Wydziału Spraw Sędziowskich PZPN i OZPN-ów w kierunku ograniczenia autonomii sędziowskiej, a w szczególności do niedopuszczania nowych obciążeń finansowych klubów na rzecz kosztów administracyjnych WSS.

Kłęska bokserkiego mistrza świata

W Madison Square Garden rozegrany został mecz bokserki pomiędzy mistrzem świata wagi średniej Freddie Steele a Fredem Apostoli. Zdecydowane zwycięstwo odniósł Apostoli, nokautując mistrza świata w 9-ej rundzie. Mecz miał charakter towarzyski.

Polska stara się nadal o organizację kolarskich mistrzostw świata.

W pierwszych dniach lutego prezes Polskiego Związku Kolarskiego płk. Gebel i wiceprezes p. Radwański udają się do Paryża na posiedzenie Międzynarodowej Federacji Kolarskiej. Na tym posiedzeniu ma być zdecydowana sprawa powierzenia Polsce orga-

nizacji kolarskich mistrzostw świata w r. 1941.

Włoscy bokserzy biją niemieckich 10:6

Mecz bokserki pomiędzy reprezentacją Lombardii i Saksonii zakończył się zwycięstwem włoskiej drużyny 10:6.

Mistrzostwa Warszawy w koszykówce

W dalszych rozgrywkach o mistrzostwo Warszawy w koszykówce Warszawianka pokonała AZS 31:28 po dogrywce. W drugim meczu AZS wygrał z KPW 48:17.

W koszykówce kobiecej Makkabi wygrała walkowerem z powodu niestawienia się Skry.

Reprezentacja Krakowa remisuje z węgierskim Ferencvarosem

Drugi występ w Krakowie węgierskiej drużyny FTC (Budapeszt) w spotkaniu z reprezentacją Krakowa zakończył się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (1:0, 0:1, 0:0). Goście zrehabilitowali się za wczorajszą porażkę, grając bardzo ambitnie, stawili zacięty opór reprezentacji Krakowa, która wystąpiła w silnym zespole: Maciejko, Michalik, Czarnik, Marchewczyk, Wołkowski, Kowalski, Kulig, Habowski, Muszyński i Piechota. Pojawienie się Wołkowskiego na lodzie było niespodzianką dla publiczności. Wołkowski wyleczył się już z odniesionej niedawno kontuzji, lecz oczywiście nie był w pełnej kondycji, co dało się odczuć, zwłaszcza pod koniec zawodów. Węgrzy tylko w pierwszej tercji zastosowali grę otwartą. Po zdobyciu prowadzenia byli stale w defensywie, grając w trzech obrońców i dzięki temu uchronili się od przegranej.

W pierwszej tercji przy równej na ogół grze trójka olimpijska Cracovii demonstruje szereg pięknych akcji, oklaskiwanych żywo przez widzów, a zwłaszcza wspaniałe solowe jazdy Wołkowskiego. Niespodziewanie atak Węgrów z lewej strony przynosi im prowadzenie. Brambę zdobył Gosztonyi, najlepszy po Kanadyjczyku zawodnik gości.

W drugiej fazie gry już w pierwszych sekundach następuje piękna akcja trójki olimpijskiej, Wołkowski mija trzech Węgrów i lokuje krążek w siatce, zdobywając wyrównującą bramkę. Od tego momentu Węgrzy grają defensywnie, dążąc do utrzymania wyniku.

W ostatnim okresie gry Kraków stale atakuje. Goście bronią się rozpaczliwie i skutecznie. Pod koniec omal nie pada druga bramka dla Węgrów, lecz okazuje się, że krążek wpadł do bramki z boku przez dziurawą siatkę.

W drużynie Krakowa wyróżnili się Michalik, Kowalski, Wołkowski, Piechota i Muszyński. Sędziowali p. Osiek i Cenzor. Widzów około 2.000.

Dąb prowadzi w hokejowych mistrzostwach Śląska

W niedzielę rozegrano na Śląsku dwa dalsze mecze hokejowe o mistrzostwo klasy A. Dąb pokonał Polonię z Janowa 7:0 (3:0, 3:0 1:0), a Pogoń wygrała z TEV Cieszyn 5:1, 2:1, 1:0). W tabeli rozgrywek prowadzi w dalszym ciągu Dąb.

Mistrzostwa hokejowe Lwowa

W niedzielę rozpoczęły się we Lwowie hokejowe mistrzostwa okręgu lwowskiego kl. A. Pierwszy mecz, rozegrany między Czarnymi a Lechią, zakończył się remisowo 0:0.

Decydujący mecz o wejście do klasy A okręgu lwowskiego między Ukrainą a Junakiem z Drohobycza, zakończył się wygraną Ukrainy 4:3.

Na boiskach hokejowych Szwajcarii

W Arosa odbył się międzynarodowy turniej hokejowy, zakończony zwycięstwem zurychskiego S. C., który w finale pokonał E. H. C. Arosa 4:1.

W Bazylej Wiener EV przegrał z reprezentacją miasta 5:6. W St. Moritz reprezentacja miasta rozgromiła reprezentację Mediolanu 5:0.